

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sža/48/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014201277
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7014201277.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky X. J., narodenej XX. C. XXXX, trvale bytom Mongolsko, štátna príslušníčka Mongolska, bez cestovného dokladu, toho času umiestnená v Pobytovom tábore v Humennom, zastúpená JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, IČO: 42 249 163, proti odporcovi Prezidiu policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, Oddelenie hraničnej kontroly Košice - letisko, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. s. PPZ-HCP-PO9-423-011/2014 zo dňa 8. októbra 2014 o zaistení cudzinca, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/53/2014-27 zo dňa 4. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sp/53/2014-27 zo dňa 4. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom 3Sp/53/2014-27 zo dňa 4. novembra 2014 potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu č. k.: PPZ-HCP-PO9-423-011/2014 zo dňa 8. októbra 2014 o zaistení navrhovateľky podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoPC“) dňom 8. októbra 2014 od 16:30 hod., na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 8. marca 2015 ako rozhodnutie vydané v súlade so zákonom.

Krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že odporca v prejednávanej veci v správnom konaní dostatočne zistil skutkový stav v súlade s § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný.

Odporca napadnutým rozhodnutím umiestnil v zariadení pre cudzincov aj maloleté deti navrhovateľky. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a zo samotného správneho konania vyplýva, že odporca deti nezaistil. Odporca tak nebol povinný aplikovať Dohovor o právach dieťaťa. Týmto nepochybil a vec

správne právne posúdil. Navrhovateľka nie je osamelou matkou. Na územie SR prišla v roku 2013 so svojim manželom C. M., ktorý bol rozhodnutím odporcu č. s. PPZ-HCP-PO9-363-011/2014 zo dňa 26.08.2014 dňom 26.08.2014 zaistený v zmysle § 88a ods. 1 písm. b/ zákona o pobyte cudzincov. Krajský súd rozsudkom zo dňa 01.10.2014 sp. zn.: 4Sp/24/2014-38 potvrdil citované rozhodnutie odporcu, no v dôsledku odvolania navrhovateľa sa spis v čase rozhodovania krajského súdu nachádzal na Najvyššom súde SR. Vo vyjadrení k opravnému prostriedku s poukazom na § 1 ods. 3 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, citoval Rozkaz riaditeľa úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ č. 24/2014 z 21.05.2014, ktorým sa mení a dopĺňa rozkaz riaditeľa Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ č. 54/2013 z 22.11.2013, na zabezpečenie postupu vo veciach administratívneho vyhostenia cudzinca, zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny a dobrovoľného návratu štátneho príslušníka tretej krajiny z územia SR, ktorým bola zároveň aktualizovaná „Metodika postupu vo veciach administratívneho vyhostenia cudzinca, zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny a dobrovoľného návratu štátneho príslušníka tretej krajiny z územia SR“, ktorá tvorí prílohu k tomuto rozkazu. V IV. časti, bod 51. 2 ods. 2 je uvedené, že „ak policajný útvar umiestňuje maloletého, jeho totožnosť (meno, priezvisko, dátum narodenia, štátnu príslušnosť, adresu trvalého pobytu, príp. adresu posledného pobytu) zaznamenaná v rozhodnutí o zaistení žiadateľa o udelenie azylu, ktorý je zákonným zástupcom maloletého a umiestňuje sa do ÚPZC spoločne s ním; v prípade spoločného umiestnenia dvoch zákonných zástupcov maloletého jeho totožnosť policajný útvar zaznamená len v jednom rozhodnutí o zaistení žiadateľa o udelenie azylu (spravidla u matky maloletého).“

Z výroku napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že v zmysle uvedeného deti boli len umiestnené v ÚPZC spoločne s matkou. ÚPZC Sečovce je zariadením s podmienkami pre umiestnenie aj rodín s deťmi. Uvedený rozkaz je v súlade s článkom 9 Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého „štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, okrem prípadov, keď príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom jednaní určia, že takéto oddelenie je potrebné v najlepšom záujme dieťaťa...a je to tiež v súlade s čl. 41 ods. 4 Ústavy SR“.

K námietke, týkajúcej sa doby zaistenia súd uviedol, že táto dĺžka bola riadne odôvodnená v súlade s platnou právnou úpravou, pričom táto sa počas celého zaistenia monitoruje, či je opodstatnená alebo nie, s poukazom na § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov. Odporca stanovil čas, dokedy sa nevyhnutne musia vykonať všetky opatrenia k tomu, aby sa zistili skutočnosti uvádzané navrhovateľkou v azylovom konaní, o ktorom sa má rozhodnúť v zákonnej lehote podľa § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle.

Ďalej k námietke navrhovateľky týkajúcej sa dôvodov uvádzaných odporcom v napadnutom rozhodnutí, preukazujúcich existenciu rizika úteku navrhovateľky, krajský súd uviedol, že sú nesprávne. Z administratívneho spisu je zrejmé, že odporca po právnej stránke dostatočne odôvodnil riziko úteku navrhovateľky. Podľa krajského súdu bolo možné na základe relevantných skutočností vyvodiť záver, že u navrhovateľky existuje riziko úteku. Zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania č. s. PPZ-HCP-PO9-423-010/2014 zo dňa 8. októbra 2014 vyplýva, že navrhovateľka jasne a výstižne uviedla dôvody, ktoré ju viedli k opusteniu záchranného tábora, ktorým skutočnostiam odporca v rozhodnutí venoval náležitú pozornosť.

Krajský súd vyslovil názor, že riziko úteku u navrhovateľky je dané aj bez ohľadu na to, že navrhovateľka túto súčasnú obavu už nechce spájať s predchádzajúcim útekem. Predpokladom tejto obavy je celkové správanie sa navrhovateľky, ktorá síce podala žiadosť o udelenie azylu na území SR, ale sama ušla s manželom a deťmi z príslušných zariadení na území SR a bola vrátená z územia Nemecka späť.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne vec posúdil

Navrhovateľka vytýka správnomu orgánu ako aj prvostupňovému súdu, že nedostatočne zistili skutkový stav veci a rozhodnutie odporcu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie odporcu ako aj prvostupňového súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné.

Nedostatočné zistenie skutkového stavu spočíva v nesprávnej aplikácii judikatúry EŠLP, rozporu napadnutého rozhodnutia s aplikáciou čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru o ochrane základných ľudských

práv a slobôd z dôvodu, že odporca neuviedol konkrétne, na aký účel v zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru rozhodol o zaistení navrhovateľky v rozpore s Nariadením EÚ č. 604/2013, podľa ktorého by zaistenie žiadateľov o azyl malo okrem iného dodržať zásady nevyhnutnosti a proporcionality.

Navrhovateľka uviedla, že jej zaistenie nie je výnimočnou okolnosťou a nie je ani v súlade so zásadou nevyhnutnosti a proporcionality, nakoľko existujú iné menej invazívne riešenia, ktoré mal v danom prípade odporca aplikovať. Nie je u nej dané riziko úteku.

Poukázala tiež na faktické zaistenie svojich detí, ktoré sú nútené spolu s ňou zdieľať jej postavenie zaistej osoby. Podľa jej názoru sa mal aplikovať Dohovor o právach dieťaťa.

Poukázala tiež na neprimerane dlhú dobu zaistenia.

V doplnení odvolania poukázala na zlý zdravotný stav detí, ktoré ochoreli po konzumácii stravy v zaist'ovacom zariadení a dodala, že z Nemecka došla dobrovoľne po tom, čo na to bola listom vyzvaná, pričom v Nemecku nebola zaistená.

Navrhla zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že odvolací súd zruší rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľky a nariadi jej bezodkladné prepustenie zo zaistenia. Zároveň zaviazal odporcu k náhrade trov konania.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zotráva na dôvodoch svojho rozhodnutia, považuje ho za správne a poukazuje na obsah spisu dokazujúci, že riziko úteku u navrhovateľky trvá a že z Nemecka neprišla dobrovoľne. Navrhol odvolanie zamietnuť a napadnutý rozsudok potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné pre vecnú správnosť potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. decembra 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako krajský súd sa pri svojich úvahách a rozhodovaní opieral o ďalej citované ustanovenia Správneho poriadku (ďalej len „SP“), ZoPC a zákona o azyle.

Podľa § 3 ods. 1 SP, správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 4 prvá veta SP, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

Podľa § 32 ods. 1 SP, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 ods. 1 SP, na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Vykonávanie dôkazov patrí správnejmu orgánu (§ 34 ods. 4 SP).

Podľa § 47 ods. 3 SP, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Podľa ust. § 88a ods. 1 písm. b/ ZoPC, policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku,

Podľa § 4 ods. 6 zákona o azyle, cudzinec, ktorý nie je žiadateľom, ale je vrátený na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že na konanie o udelenie azylu je príslušná Slovenská republika, považuje sa za žiadateľa okrem cudzinca, ktorého žiadosť o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bola už v

minulosti zamietnutá ako neprípustná alebo ako zjavne neopodstatnená alebo ktorému sa neudelil azyl; konanie o udelenie azylu sa začína vstupom cudzinca na územie Slovenskej republiky.

Odvolaací súd preskúmajúc predchádzajúce konanie a napadnuté rozhodnutie ako aj konanie pred krajským súdom nezistil pochybenie, resp. nezákonnosť v konaní správnych orgánov, či krajského súdu.

Pri vydávaní rozhodnutia o zaistení sa správny orgán opieral o dôkazné prostriedky, ktoré vyplývali najmä z informácie o Dublinskom Transfere č. p. PPZ-HCP-PO9-423-018/ 2014/, zo zápisnice o vyjadrení účastníka konania č. s. PPZ-HCP-PO9-423-010/2014, z výsledkov lustrácie v informačných systémoch MV SR a z rozhodnutia Migračného úradu MV SR zo dňa 4. septembra 2013, kedy bolo konanie vo veci udelenia azylu navrhovateľke na území Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 1 písm. f/ zákona o azyle zastavené, právoplatnosť nadobudlo dňa 8. októbra 2013.

Správny orgán prehodnocoval aj skutočnosť, či trvá účel zaistenia, t. j. či trvá riziko úteku navrhovateľky. Z uvedených skutočností vyplýva, že navrhovateľka v minulosti porušila povinnosti vyplývajúce jej ako žiadateľke o azyl zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle ako aj ostatných príslušných právnych noriem spojených s azylovou procedúrou a utiekla z územia Slovenskej republiky do Nemecka.

Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že navrhovateľka nemá na území Slovenskej republiky nikoho, kto by jej poskytol ubytovanie, finančné podporné prostriedky, či iné útočisko, v ktorom by mohla vyčkať na rozhodnutie o jej žiadosti o azyl. Ak sama prispela svojim konaním k tomu, že je podozrenie, že nemá o udelenie azylu na území Slovenskej republiky záujem, hoci tvrdí, že sa tak nestalo, bolo len logické, že policajné orgány na kontrolu cudzinca žiadajúceho o azyl na zvrchovanom území Slovenskej republiky použili mimoriadne opatrenie - zaistenie.

Vychádzajúc z doterajšej praxe správny orgán prihliadal aj na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín často krát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a ak policajný útvar nerozhodne o ich zaistení a umiestnení v útvere policajného zaistenia pre cudzincov, tak títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať. Po svojvoľnom opustení pobytového tábora je im následne v zmysle zákona o azyle zastavené azylové konanie, následkom čoho sa neoprávnene zdržiavajú v štátoch Európskej únie. Takíto migranti často čelia dlhodobej nadmernej psychickej záťaži, majú obmedzený prístup k základným sociálnym, zdravotným, vzdelávacím, kultúrnym, občianskym, politickým a ostatným právam, či službám bežne dostupným legálnym migrantom. S nelegálnou migráciou sa spájajú aj mnohé ďalšie negatívne fenomény, ako napríklad pašovanie, prevádzanie migrantov, obchodovanie s ľuďmi a iná cezhraničná kriminalita.

K námietkam navrhovateľky týkajúcej sa jej maloletých detí je nevyhnutné uviesť, že deti neboli zaistené a to bol i hlavný dôvod, pre ktorý nebol aplikovaný Dohovor o právach dieťaťa, pričom policajné orgány, ktoré zaistenie uskutočnili, dbali o práva maloletých vo zvýšenej miere najmä tým, že ich ponechali vzhľadom na ich útlý vek s matkou, čo v súčasnom štádiu ich vývoja najviac uspokojuje ich potreby.

K námietkam navrhovateľky k neprimeranej dĺžke celkového času zaistenia odvolaací súd uvádza, že v § 88a ZoPC je upravený celkový čas zaistenia žiadateľa o udelenie azylu na šesť mesiacov, v odôvodnených prípadoch až dvanásť mesiacov. Správny orgán zaistil navrhovateľku podľa § 88a ods. 1 písm. b/ najviac na 5 mesiacov, z čoho vyplýva, že celkový čas zaistenia nebol prekročený. Odvolaací súd sa ďalej prikláňa k názoru správneho orgánu, že azylové konanie je časovo náročné konanie, pretože správny orgán si musí zaobstarať, spracovať a zhodnotiť dokumenty a informácie potrebné pre rozhodnutie o udelení alebo neudelení azylu, a podľa praktických skúseností je zákonná 90 dňová lehota na rozhodnutie často krát v zmysle zákona o azyle predlžovaná. Z toho dôvodu je potrebné chápať stanovený čas zaistenia správnym orgánom ako opodstatnený. Nie je tiež pravdivé tvrdenie, že § 88a ZoPC stanovuje dobu zaistenia len na dobu predbežného pohovoru za účelom zistenia základu k žiadosti o azyl. Podľa ods. 2 daného ustanovenia, žiadateľ môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, pokiaľ trvajú dôvody zaistenia uvedené v ods. 1.

Ohľadom námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. neúplného zistenia skutkového stavu veci odvolaací súd odkazuje na vyššie uvedené dôvody týkajúce sa okolností, že navrhovateľka nemá na území SR zabezpečené ubytovanie, nemá dostatočné finančné prostriedky a takisto aj skutočnosť, že v minulosti už v priebehu azylového konania opustila územie SR a prechádzala s rodinou viaceré štáty

Európskej únie, až napokon požiadala o azyl v Nemecku, pričom jej manžel odišiel z Nemecka ešte Do Veľkej Británie, aby sa tak vyhol transferu naspäť na Slovensko, hoci bol k tomu vyzvaný.

Odvolací súd má za to, že vzhľadom na vyššie uvedené dôvody existuje reálne vysoké riziko a dôvodná obava, že sa navrhovateľka pokúsi opäť o útek z územia Slovenskej republiky do Nemecka alebo iného štátu Európskej únie nevyčkajúc výsledok konania o azyle a preto v zmysle § 219 ods. 1 a 2 OSP napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Rozhodol tak napriek neoficiálnym informáciám, ktoré z toho dôvodu nevzal za podklad svojho rozhodnutia, že navrhovateľka už bola prepustená zo zaistenia do Pobytového tábora v Humennom, kde sa v súčasnosti nachádza.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250 l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporca nemá zákonný nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.